

## Rohdin 3

### Från erkännandet till egenmakt.

Från erkännande till egenmakt hette förra upplagan av uppgraderingen av minoritetslagen. Vi har försökt hitta goda exempel på detta i olika håll av landet. Vi har även ställt frågan till Stockholms läns länsstyrelse och bet att få redovisning av några exempel på detta dock utan resultat. Vårans slutsats som baserar på egen erfarenhet, är att man har glömt detta helt och hållet. I stället har man infört nya begränsningar av användning av förenings bidrag, som inte ska användas för att betala anställdas löner och detta innebär att all arbete inom föreningar måste ske av frivilliga förenings medlemmar. Detta gäller även förberedelser till samråd med kommunen.

### Egna institutioner.

Utredningen har haft i uppdrag att utvärdera de samiska språkcentrumen, vilket behandlas i kapitel 10. För detta ändamål har utredningen anlitat professor emeriti Leena Huss vars utvärdering finns som bilaga 2 till betänkandet. Utredningen bedömer att språkcentrumens arbete är ett nödvändigt och värdefullt bidrag till revitaliseringen av det samiska språket samt att dessa bör fortsätta sitt arbete. **Utredningen föreslår att Institutet för språk och folkminnen får i uppdrag att utreda formerna för att inrätta språkcentrum även för meänkieli och finska, samt utreda förutsättningarna för att skapa motsvarande funktion för jiddisch och romani chib.**

Vi anser att inom ramen för detta förslag skulle möjliggöra viss del av "egenmakt" och även innebära att åtgärderna styrs till rätta grupper som exempel andra och tredje generationen. Idag gör kommunerna ingenting för dessa och föreningar i brist på fasta aktivitetslokaler, inte orkar göra mer. Här i Sverige har vi fasta fritids och kultur centra i alla kommuner.

### Finansiering.

Finansiering sker genom årligt anslag från kommunens budget och anställda sköter planeringen av verksamheten i samråd med frivilligorganisationer. Detta skulle garantera kontinuiteten av verksamheten och möjlig göra lång siktig planering, möjliggöra riktade åtgärder till mest behövande inom minoritetspolitiken.

Vi förstår inte att samma modell som redan majoritets befolkning har för sin fritids och kultur behov, inte skulle kunna användas för sverigefinska befolkningen och finansiering skulle vara proportionell till den finsk språkiga befolkningens storlek i respektive kommun? Eventuellt skulle statsbidraget behöva användas i mindre kommuner.

Vi har ingen förståelse för att kommuner inte skulle behöva betrakta den finskspråkiga befolkningen som kommunens egna invånare och därför bör principen "lika behandling, icke diskriminering" gälla även för kommuner, när det gäller fördelning av våra gemensamma resurser.

### Utredningen:

## 12.7 Behovet av institutioner

Bedömning: Regeringen bör i det fortsatta arbetet med att utveckla den nationella minoritetspolitiken särskilt uppmärksamma behovet av att bygga upp starka institutioner för de nationella minoriteternas språk och kultur.

### 13.2.1 Den kommunala självstyrelsen och finansieringsprincipen

Den kommunala självstyrelsen motiveras av värden som demokrati och effektivitet genom ett decentraliserat beslutsfattande närmare medborgarna. En inskränkning i självstyrelsen bör enligt proportionalitetsprincipen inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som har föranlett inskränkningen (14 kap. 3 § regeringsformen). Proportionalitetsprincipen innebär att det ska prövas om skälen för lagstiftning motiverar det eventuella intrång i den kommunala självstyrelsen som regeringen kan innebära. Detta innefattar en skyldighet att undersöka om syftet kan uppnås på ett sätt som är mindre ingripande för självstyrelsen (se Holmberg m.fl., 2015, kommentar till 14 kap. 3 § regeringsformen). Av finansieringsprincipen följer bl.a. att staten inte bör ge kommuner och landsting nya uppgifter utan att de samtidigt får möjlighet att finansiera dessa med annat än höjda skatter. Principen ska bl.a. tillämpas om kommunerna får nya obligatoriska uppgifter, om frivilliga uppgifter görs obligatoriska eller om ambitionsnivåerna för befintliga uppgifter höjs (se SKL, 2007, s. 1–2 samt prop. 2006/07:100, s. 221–222). Staten ska således i princip kompensera kommunerna ekonomiskt i sådana situationer.

#### **Kommentar: lika behandling icke diskriminering.**

Särslagstiftningen (minoritetslagstiftning) bör inte möjliggöra öppen diskriminering av den erkända sverigefinska befolkningen, inte ens i kommunerna.